

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

вул. А. Богомольця, 10, м. Київ, 01601, тел. 256-12-82, gsu@police.gov.ua

---

ПОВІДОМЛЕННЯ
про нову підозру та зміну раніше повідомленої підозри

місто Київ

« 10 » червня 2024 року

Слідчий слідчої групи Головного слідчого управління Національної поліції України капітан поліції Котюк Андрій Сергійович, розглянувши матеріали досудового розслідування № 1202300000000998 від 30.05.2023 та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про нову підозру та зміну раніше повідомленої підозри у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до статей 42, 276, 277, 278, 279 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Вагнера Вадима Максимовича,
12.05.1994 року народження, уродженця
м. Маріуполь, Донецької області,
громадянина України, зареєстрованого за
адресою: м. Маріуполь, вулиця Італійська,
будинки 42, раніше не судимого,

про те, що він підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненого організованою групою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч. 3 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а також у виготовленні та поширенні матеріалів, у яких міститься заперечення тимчасової окупації частини території України, вчиненому організованою групою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 436-2 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення:

19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі — РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі — ЗС РФ), яке керівники РФ назвали переміщенням військових підрозділів у межах звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної

інфраструктури України, забезпечили військову окупацію території АРК і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно з цим, протягом березня-квітня 2014 року під безпосереднім керівництвом, контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, взяли під контроль будівлі, у яких були розташовані органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьк створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі — «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганськ — терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі — «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які досі функціонують.

Внаслідок військових дій у період із травня по серпень 2014 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації РФ окремих територій України є 19.02.2014. Автономна республіка Крим та м. Севастополь є тимчасово окупованими РФ з 20.02.2014. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими РФ (зокрема окупаційною адміністрацією РФ) починаючи з 07.04.2014, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24.02.2022, президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції. Після цього близько четвертої години ранку того ж дня ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Республіки Білорусь та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 Наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) тощо.

Відповідно до статті 2 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року (далі - Конвенція), вона

застосовується до всіх випадків оголошення війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни. Конвенція також застосовується до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жоден збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до статті 51 Конвенції окупаційна держава не має права примушувати осіб, які перебувають під захистом, служити в її збройних чи допоміжних силах. Забороняється будь-який тиск чи пропаганда, спрямовані на забезпечення добровільного вступу на військову службу.

У порушення зазначених норм міжнародного гуманітарного права, з метою забезпечення успішності призовних кампаній і добровільного вступу в її армію, держава - окупант РФ упроваджує й реалізує комплексні програми так званого «військово-патріотичного виховання», а також пропаганду служби в армії РФ шляхом забезпечення загальної орієнтації позитивного ставлення в навчальних закладах на тимчасово окупованій території Донецької області до проходження військової служби в лавах ЗС РФ.

Так, у не встановлений досудовим розслідуванням час та за невстановлених обставин, на тимчасово окупованій території Донецької області, невстановлені досудовим розслідування особи створили організовану групу.

Метою діяльності цієї групи стало здійснення пропаганди серед місцевого населення тимчасово окупованої частини Донецької області, у тому числі серед дітей, вступу на службу у збройні сил РФ та інші силові відомства країни окупанта, виготовлення та поширення матеріалів, у яких міститься виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників.

У подальшому, у не встановлений досудовим розслідуванням час, місці та за невстановлених обставин, невстановлена особа схилила Вагнера Вадима Максимовича, Онацького Валерія Анатолійовича та Аверкіна Микиту Олександровича приєднатися до організованої групи з подальшим фінансовим та матеріальним забезпеченням, на що вони погодилися, визначивши їм роль фактичних виконавців та довівши до відома план злочинних дій, спрямований на порушення законів та звичаїв війни у формі пропаганди вступу на службу у збройні сил РФ серед населення окупованої території, зокрема серед дітей та підлітків, а також на виготовлення та поширення матеріалів, у яких міститься виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників.

На виконання зазначеного плану, у не встановлений досудовим розслідуванням час та за невстановлених обставин, перебуваючи у місті Маріуполь Донецької області, Вагнер В.М., достовірно знаючи про тимчасову окупацію РФ території Донецької області та міста Маріуполя, з метою

здійснення пропаганди служби у збройних силах РФ серед населення окупованої території, забезпечення позитивного ставлення до проходження служби в армії РФ серед дітей та популяризацію вступу до «Юнармії», а також з метою створення позитивного образу ЗС РФ та військовослужбовців ЗС РФ шляхом, участі останніх у здійсненні «військово-патріотичного виховання», прийняв участь у створенні відеозапису за участі дітей та підлітків.

В подальшому, 13.11.2022 о 22 годині 04 хвилині невстановлена органом досудового розслідування особа виклала вказаний відеозапис на «Telegram» каналі «Мариуполь сейчас», внаслідок чого зазначена публікація стала доступною для ознайомлення необмеженому колу користувачів месенджера «Telegram», станом на 30.05.2024 переглянута більше 98,100 разів та отримала 2 232 відгуки.

Відповідно до висновку судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи у зазначеному відеозаписі містяться ознаки пропаганди служби в армії Російської Федерації (публічне схиляння) шляхом вихвалання особливостей служби, досягнень.

Зазначені дії є порушенням ст. 51 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, яка забороняє здійснення серед цивільного населення пропаганди служби в армії окупаючої держави.

Таким чином, Вагнер В.М. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненого організованою групою.

Крім того, у не встановлений досудовим розслідуванням час та за невстановлених обставин, перебуваючи у місті Маріуполь на тимчасово окупованій території Донецької області, Вагнер В.М., достеменно знаючи, що місто Маріуполь з березня 2022 року є тимчасово окупованою РФ територією України, не пізніше 22.08.2022, разом із іншими невстановленими особами прийняв участь у виготовленні відеозапису, в якому заперечив тимчасову окупацію частини території України (міста Маріуполя).

В подальшому, 22.08.2022 о 17 годині 54 хвилині невстановлена органом досудового розслідування особа виклала вказаний відеозапис на «Telegram» каналі «Первый Республиканский Телеканал». Внаслідок вказаних дій зазначена публікація з відеозаписом стала доступною для ознайомлення необмеженому колу користувачів месенджера «Telegram» та станом на 30.05.2024 переглянута 697 разів.

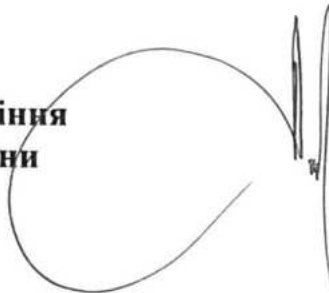
Продовжуючи злочинну діяльність, у не встановлений досудовим розслідуванням час та за невстановлених обставин, але не пізніше 12.06.2023 Вагнер В.М., перебуваючи у невстановленому органом досудового розслідування місці на території міста Маріуполя, взяв участь у виготовленні відеозапису, в якому заперечив тимчасову окупацію частини території України (міста Маріуполя).

В подальшому, 12.06.2023 о 12 годині 44 хвилині невстановлена органом досудового розслідування особа виклала вказаний відеозапис на «Telegram» каналі «НОВИЙ МАРИУПОЛЬ». Внаслідок таких дій публікація із вказаним відеозаписом стала доступною для ознайомлення необмеженому колу користувачів месенджеру «Telegram» та станом на 31.05.2024 його переглянуто 8852 разів та отримала 117 відгуків.

Відповідно до висновку судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи, висловлювання Вагнера В.М. у вказаних вище відеозаписах містить заперечення тимчасової окупації частини території України (міста Маріуполя).

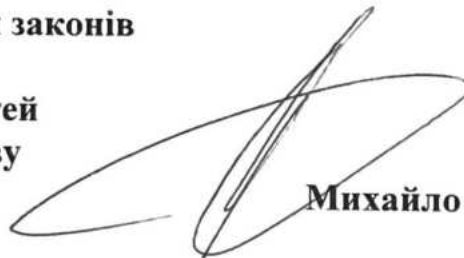
Отже, Вагнер В.М. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 436-2 КК України, а саме у виготовленні та поширенні матеріалів, у яких міститься заперечення тимчасової окупації частини території України, вчиненому організованою групою.

Слідчий слідчої групи
Головного слідчого управління
Національної поліції України
капітан поліції

Андрій КОТЮК

Прокурор відділу процесуального керівництва
досудовим розслідуванням
та підтримання публічного обвинувачення
управління нагляду за додержання законів
у кримінальному провадженні
Департаменту захисту інтересів дітей
та протидії домашньому насильству
Офісу Генерального прокурора

Михайло СТАЦЕНКО

«10» 06 2024 року